

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
НҰР-МҰБАРАК ЕГИПЕТ ИСЛАМ МӘДЕНИЕТІ УНИВЕРСИТЕТІ
ИСЛАМ ІЛІМДЕРІ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ КАФЕДРАСЫ

БЕКІТЕМІН

Қабылдау комиссиясының
төрағасы, проректор
PhD К. Курманбаев

« 2024 ж.

**6B02202-«Дінтану» білім беру бағдарламасы бойынша
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы 2024

Шығармашылық емтихан бағдарламасы Дінтану кафедрасында дайындалып, кафедра отырысында талқыланды.

Дінтану кафедрасының мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 10 «20» 05 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі: А.А. Рыскиева

«Б02202-Дінтану» білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтихан өткізу туралы

1. Жалпы ережелер

1. Осы шығармашылық емтиханды өткізу қағидалары Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университетінде шығармашылық даярлықты талап ететін Дінтану білім беру бағдарламасына түсетін талапкерлер үшін өткізіледі.

2. Шығармашылық емтиханның мақсаты талапкерлердің шығармашылық қабілеттерінің және шығармашылық бағыттағы кәсіптерді меңгерудегі тұлғалық алғышарттарының болуын тексеру болып табылады.

3. Шығармашылық емтиханды Нұр-Мұбарак Египет ислам мәдениеті университетінде құрылған пәндік комиссия өткізеді.

4. Шығармашылық емтиханның саны 2-ге тең.

5. Білім беру бағдарламасы бойынша шығармашылық емтиханды өткізу нысаны мен мазмұны жоғары оқу орнымен дербес анықталады.

6. Шығармашылық емтиханды ұйымдастыру және өткізу үшін Нұр-Мұбарак ЕИМУ ректордың бұйрығымен бекітілетін пәндік комиссия құрылады.

7. Шығармашылық емтиханның кестесін (пәннің атауы, күні, уақыты және өткізілетін орны, кеңестер, нәтижелерді жариялау күні) қабылдау комиссиясының төрағасы бекітеді және құжаттар қабылдау басталғаннан кешіктірілмей талапкерлердің назарына жеткізіледі.

8. Дінтану білім беру бағдарламасы үшін өткізілетін шығармашылық емтихан 100 баллдық жүйе бойынша бағаланады. Шығармашылық емтиханның нәтижесі бойынша, олардың сәтті өткенін растайтын ең төменгі балл саны – 5 балл.

9. Университетке қабылдану үшін талапкер кемінде 70 балл жинауға міндетті, оның ішінде тестілеу (ҰБТ) бойынша қазақстан тарихы пәнінен кемінде 5 балл, ал оқу сауаттылығы пәнінен кемінде 3 балл жинау керек. Әрбір шығармашылық емтихан бойынша кемінде 5 балл жинаған талапкерлер қабылданады.

2. Емтиханды қабылдау тәртібі

1. Шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жіберуді және емтиханды өткізу кезінде осы қағидаларды сақтауды қабылдау комиссиясының жауапты хатшысы және оның орынбасары, емтиханды өткізуге тартылған арнайы кезекшілер, техникалық хатшылар қамтамасыз етеді.

2. Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде аудиторияда бөтен тұлғалардың болуына жол берілмейді.

3. Талапкер емтиханға кестеде көрсетілген мерзімде келеді. Талапкер аудиторияға емтихан басталғанға дейін 10 минут бұрын жіберіледі.

4. Талапкер шығармашылық емтихан өткізу аудиториясына жеке басын

қуәландыратын құжатты және құжаттарын қабылдағаны туралы қолхатты көрсеткен жағдайда жіберіледі.

5. Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде бір орыннан басқа орынға ауысуға, емтихан материалдарымен алмасуға, көшіріп алуға, аудиторияға оқулықтарды, басқа да әдістемелік әдебиеттерді, мобильді байланыс құралдарын кіргізуге және қолдануға тыйым салынады.

6. Шығармашылық емтихан тыныш және қолайлы жағдаймен қамтамасыз етіледі, талапкерлерге өз білімі мен білік деңгейін толық көрсете алуына барынша мүмкүндік жасалады.

7. Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде талапкерлерге және оны өткізу үшін тартылған жоғары оқу орнының қызметкерлеріне өзімен бірге байланыс және электрондық-есептеу техникаларын алуға және пайдалануға тыйым салынады.

8. Шығармашылық емтихан басталғаннан кейін талапкерлерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды рәсімдеуге ұсынылған тәртіптер түсіндіріледі, сондай-ақ шығармашылық емтиханның басталу және аяқталу уақыттары, нәтижелерді жариялаудың және апелляция өткізудің уақыты мен орны көрсетіледі.

9. Шығармашылық емтиханды өткізу кезінде талапкерлер мынадай талаптарды сақтайды:

- емтихан алушының көрсеткен орынға отыру;
- тыныштық сақтау және өз бетінше жұмыс істеу, емтихан алушымен және басқа талапкерлермен сөйлеспеу;
- аудиторияда жүрмеу, басқа орынға отырмау;
- шығармашылық емтиханның аяқталғанға дейін емтихан алушының рұқсатынсыз емтихан аудиториясынан шықпау.

10. Осы қағидаларды бұзған жағдайда талапкер аудиториядан шығарылады. Бұл ретте емтихан жұмысының титулдық парағына емтихан алушының қолымен расталған шығару себебі туралы жазылады. Талапкердің бұл жұмысы жойылады. Талапкер дәлелді себептермен емтиханға кешігіп немесе келмеген жағдайда ол шығармашылық емтиханды жазбаша өтініші мен шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептерін растайтын құжаттарды ұсынуы негізінде ректордың рұқсаты бойынша бекітілген кесте шеңберінде басқа уақытта тапсыруға жіберіледі.

11. Шығармашылық емтиханды жіберіп алуына дәлелді себептер мыналар болып табылады:

- талапкердің ауырып қалуы (емдеу мекемесінен ауырып қалғандығы туралы анықтаманы ұсынумен расталады, анықтама емдеу мекемесінің мөрімен бекітіледі);
- төтенше жағдайлар, сондай-ақ жол-көлік оқиғасы (мемлекеттік мекемеден төтенше жағдайдың немесе жол-көлік оқиғасының болу фактісін айғақтайтын анықтама ұсынумен расталады).

12. Дәлелді себептер бойынша шығармашылық емтиханға келмеген тұлғалар оған шығармашылық емтиханды өткізу мерзімінен кешіктірілмей қосымша анықталған күні жіберіледі.

13. Дәлелсіз себептермен емтиханға келмеген талапкерлер емтиханға жіберілмейді.

14. Шығармашылық емтиханға қайта қатысуға рұқсат берілмейді.

15. Емтихан жұмыстарын тексеру тек жоғары оқу орнының ғимаратында жүргізіледі.

16. Шығармашылық жұмыстарды тексеруді тек пәндік комиссияның мүшелері жүргізеді.

17. Шығармашылық емтиханның қорытындысы ведомостпен рәсімделеді.

18. Тексерілген жұмыстар, бағалау ведомостері және бағалары мен тексеруші емтихан қабылдаушылардың, пәндік комиссиясы төрағасының қолдары қойылған хаттамалар жауапты хатшыға (оның орынбасарына) нәтижелерді жариялау үшін беріледі.

19. Шығармашылық емтиханның нәтижелері емтихан өткеннен кейін келесі күні хабарланады.

20. Талаптарды сақтауды және шығармашылық емтиханды бағалау кезіндегі даулы мәселелерді шешуді, емтихан өткізу кезеңінде шығармашылық емтихан тапсырушы тұлғалардың құқығын қорғауды қамтамасыз ету мақсатында апелляциялық комиссия құрылады.

21. Апелляциялық комиссия шығармашылық емтиханның нәтижелерімен келіспейтін тұлғалардың өтінімдерін қарастыру үшін құрылады. Апелляциялық комиссияның төрағасы мен құрамы Нұр-Мұбарак Ғылыми кеңесінің бұйрығымен бекітіледі.

22. Апелляцияға өтінімді апелляциялық комиссия төрағасының атына шығармашылық емтихан тапсырушы тұлға жеке береді. Өтінім шығармашылық емтихан нәтижесі жарияланғаннан кейін келесі күні сағат 13.00-ге дейін қабылданады және оны апелляциялық комиссия бір күн ішінде қарастырады.

23. Апелляциялық комиссия әрбір тұлғамен жеке тәртіпте жұмыс істейді. Тұлға апелляциялық комиссияның отырысына келмеген жағдайда оның өтінімі қарастырылмайды.

24. Шығармашылық емтихан нәтижелерімен келіспеу туралы апелляция бойынша шешім комиссия мүшелерінің жалпы санынан көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тең болған жағдайда комиссия төрағасының дауысы шешуші болып табылады. Апелляциялық комиссияның жұмысы төрағаның және комиссия мүшелерінің барлығының қолы қойылған хаттамамен рәсімделеді.

25. Шығармашылық білім беру бағдарламасына түсетін тұлғалар үшін тестілеудің екі пәнінің ұпайы есептеледі: оқу сауаттылығы және Қазақстан тарихы.

3. Нормативтік талаптар

«Дінтану» білім беру бағдарламасына түсу емтихандарының бағдарламасы мен талаптары шығармашылық қабілеттері бар, алғашқы діни сауатқа ие тұлғаларды таңдау мақсатында құрылған.

«Дінтану» білім беру бағдарламасына түсу үшін талапкерлер арнайы пәндер бойынша 2 шығармашылық емтихан тапсырады:

1. Кәсіпке жарамдылығын анықтау үшін әңгімелесу;
2. Дін негіздері бойынша ауызша емтихан.

Кәсіпке жарамдылығын анықтау үшін әңгімелесуден талапкердің діни білім деңгейі дайындығының деңгейін бағалауға, сонымен қатар, қабілетті талапкерлерді тандап алуға мүмкіндік береді.

Дін негіздері бойынша ауызша емтихан талапкерлердің бастапқы дінтанушылық қабілеттерін айқындауға, олардың діни білімдерін толық көрсетуге мүмкіндік береді.

**«БВ02202-Дінтану» білім беру бағдарламасы бойынша оқуға
түсушілерге арналған емтихан сұрақтары**

1. Діндердегі миссионерлік қызметті қалай түсінесіз?
2. Дін мен ғылым арақатынасы. Дін ғылымға кедергі бола ма?
3. Ислам дінінің (басқа діндерден) қандай ерекшеліктерін білесіз?
4. Ислам дінінің пайда болуы жайында қысқаша мәлімет беріңіз
5. Ұлттық және әлемдік діндер дегеніміз не?
6. Қазақ еліндегі ислам мәдениетінің ошақтары
7. Сопылық ілімі туралы баяндаңыз
8. Қазақстандағы діни ағымдар санының өсуінің негізгі себептері
9. Інжіл туралы не білесіз?
10. Жаңа діни қозғалыстар туралы мағлұмат беріңіз
11. Қазақстандағы діни ахуалдың күй-жайын түсіндіріңіз
12. Сопылық ілімінің негізгі мақсаты не?
13. Қазақ даласында кең таралған қандай діндерді білесіз?
14. Дін ұғымына талдау жасаңыз
15. Қандай мұсылман мерекелерін білесіз?
16. Қазақтың діни мәндегі салт-дәстүрлері туралы мәлімет беріңіз
17. Қазіргі Қазақстандағы ең ірі діндер
18. «Әруақ» сөзі қазақ тіліне қай тілден енген және қазақ дәстүріндегі бұл ұғымның маңызы жайлы мәлімет беріңіз
19. Исламдағы періштелерге, Қиямет күніне сенудің маңыздылығы
20. Қазақстандағы қандай дәстүрлі діндерді білесіз және олардың сипаттамасы
21. Діни экстремизм мен терроризмге қандай анықтама бересіз
22. Исламның бес шартына қысқаша тоқталыңыз.
23. Қазақ ақын-жырауларының діни көзқарастарына түсініктеме жасаңыз
24. Имам Ағзам Әбу Ханифа өмірі мен еңбектері туралы баяндаңыз
25. Атеизмді дінге жатқызуға бола ма?
26. Мұхаммед пайғамбардың адамзат тарихына қандай әсері болды?
27. Абай мен Шәкәрімнің ислам діні туралы айтқан пікірлері
28. Ежелгі қазақ сенімі мен исламдық құндылықтар арасындағы ұқсастықты, үндестікті түсіндіріңіз
29. Сүннет дегеніміз не?
30. Діннің қазіргі қоғамдағы рөлі
31. Экстремизм мен терроризмнің алдын алу шаралары
32. ҚР-да қанша діни бірлестік бар және қандай?
33. Ислам дініндегі мәзһабтар туралы баяндаңыз
34. Әбу Насыр әл-Фараби және оның ғылым тарихындағы орны жайлы әңгімелеңіз
35. Сәләфилік және Уәһһабилік туралы мағлұмат беріңіз
36. Сүннет пен хадистің айырмашылығы.
37. Кеңес үкіметі кезінде дінге қатысты саясат қалай болды?

38. Қазақстандағы діни жағдайға қандай баға бересіз?
39. Ислам мен христиан дінінің бір-біріне ұқсас тұстары бар ма? Болса қандай?
40. Діни фанатизм және радикализм деген не
41. Исламдағы харам түсінігі және тыйым салынған әрекеттер туралы мәлімет беріңіз
42. Исламның Батыс мәдениетіне ықпалы қаншалықты үлкен болды?
43. Иудаизм дінінің қасиетті кітабы жайында мәлімет беріңіз
44. Мұхаммед Пайғамбардың ислам дінін тарату үшін қандай әдіс-тәсілдер қолданды?
45. Буддизм діні жайлы не білесіз?
46. Исламдағы парыз мен сүннет амалдар жайлы әңгімелеңіз
47. Құранда қанша сүре бар және ең ұзын сүрені атаңыз
48. Христиан дінінің пайда болу және даму тарихын баяндаңыз
49. Қазақ діни ағартушылық мәдениетіндегі мешіттер мен медреселердің маңызын түсіндіріңіз
50. «Кәпір» және «тәкфир» ұғымдары және кәпір мен тәкфир туралы түсінігіңіз қандай?
51. Абай шығармашылығындағы діни мазмұн жайлы әңгімелеңіз
52. Пайғамбардың сахабалары арасында ең танымалдары кімдер?
53. Кеңестің кезеңде діндерге неге қысым жасалды?
54. Қазақтардың исламға дейінгі сенімі: тәңіршілдік жайлы не білесіз?
55. Ислам дініндегі ең негізгі құлшылықтар (ғибадат)
56. Әлемдік діндер дегеніміз не және олардың қандай қасиетті кітаптары бар?
57. Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының елдегі мұсылман қоғамы үшін маңыздылығы
58. Діндерді қалай классификациялауға болады?
59. Дін мен дәстүр сабақтастығы
60. Дәстүрлі және дәстүрлі емес діндер дегенді қалай түсінесіз?
61. Қазақстанда діни секталардың таралуына не себеп болды?
62. Мұхаммед пайғамбардың мінезі қандай болатын?
63. Христиан дініндегі «үштік сенім» туралы не білесіз?
64. Дінде еркін ойлаушылыққа рұқсат беріле ме?
65. Қазақстанда қандай ұлттық һәм діни мейрамдар тойланады және олардың ерекшеліктері.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Жоламан Бұланұлы, Ежелгі және қазіргі діндер тарихы. – Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2024, 560 б.
2. Жоламан Бұланұлы, Жаңа діни қозғалыстар. – Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2023. – 248 бет.
3. Ержан Қ, Махмет М., Салыстырмалы діндер тарихы. Алматы: 2017.
4. Байтенова Н.Ж. және т.б. Дінтану: энциклопедиялық сөздік. Қазақ

университеті баспасы. Алматы, 2018. – 2 том.

5. Жоламан Бұланұлы, Сопылық ілімі: Тарихы, мәні және сипаттамасы. Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2023. – 464 бет.

6. Асан Т., Балапанова А.С., Козырев Т.А. Қазақстанның дін жөніндегі мемлекеттік саясаты. Алматы: «Қазақ университеті», 2013

7. Байтенова, Н. Ж., Бейсенов Б. Қ., Абжалов С. В. Исламдағы секталар мен бағыттар. Оқу-әдістемелік құралы. Әл-Фараби атын. Қазақ ұлттық ун-ті - Алматы: Қазақ университеті, 2013 . — 110 б.

8. Имаммади Т. Ислам құқығына кіріспе. – Алматы: «Нұр-Мұбарак» баспасы, 2021. – 241 б.

9. Армстронг К. Иудаизм, христиандық пен исламдағы 4000 жылдық ізденіс: құдайтану баяны / ауд. Д.Кенжетай, К.Қаратышқанова, А.Тасболат // — Алматы, 2018.

10. Шабан Өз. Ислам тарихы / ауд. Есімқұлов Е.Н. – Алматы, 2018. – 352б.

11. Махмет Мұратхан, Яһудилік. Нұр-Мұбарак баспасы, Алматы, 2019. – 160 б.